

**09144002 számú Fertőtlenítő-steriliző megnevezésű
szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzéseket megalapozó
programkövetelmény**

1. A programkövetelmény, illetve az ennek alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 Megnevezése: Fertőtlenítő-steriliző
- 1.2 Ágazat megnevezése: Egészségügy ágazat
- 1.3 Besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0914 Orvosi diagnosztikai és kezelési technológiák

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés

- 2.1 Megnevezése: Fertőtlenítő-steriliző
- 2.2 Szintjének besorolása
 - 2.2.1 Az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerint: 4
 - 2.2.2 A Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerint: 4
 - 2.2.3 A Digitális Kompetencia Keretrendszer szerint: 4

3. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítés és az azzal betölthető munkakör vagy végezhető tevékenység kapcsolata, összefüggése¹:

- 3.1 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéshez szükséges kompetenciákkal szakmajegyzékben szereplő szakma körébe vonható munkaterület, tevékenység vagy munkakör magasabb szinten gyakorolható, vagy a szakmai képzés szakmajegyzékben szereplő szakma képzési és kimeneti követelményeiben meg nem határozott speciális szakmai ismeretek és szakmai készségek megszerzésére irányul.
- 3.2 A szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítés jogszabályban meghatározott képesítési követelmény munkakör betöltéséhez vagy tevékenység folytatásához.

A képesítési követelményt előíró jogszabály: az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet

4. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéshez kapcsolódóan megszerzhető szakképesítéssel ellátható legjellemzőbb munkaterület, tevékenység vagy munkakör leírása:

¹ A megfelelő elem kiválasztandó.

A fertőtlenítő-sterilizáló elsődleges feladata a steril anyagok biztosítása a felhasználók számára. Elméleti tudása, szakmai gyakorlata alapján az aszepszis, antiszepszis szabályainak betartásával tevékenységét önállóan végzi. Képesítése lehetővé teszi az egészségügyi kisegítő, betanított takarító munkájának irányítását. Tisztában van az egészségügyi szolgáltatónál szükséges megelőző, folyamatos és zárófertőtlenítés végrehajtásához szükséges feltételekkel. A fertőtlenítésre, sterilizálásra szánt anyagok, orvostechnikai eszközök, műszerek csoportosítását, átvizsgálását, karbantartását, csomagolását, címkézését önállóan végzi. Megfelelő technológia alkalmazásával nagy értékű műszerek és orvostechnikai eszközök tisztítását, fertőtlenítését végzi. A sterilizáló gépeket az előírásoknak megfelelően üzemelteti, felhasználói szintű karbantartását végzi. A sterilizálás hatékonyságát ellenőrzi. A betegellátáshoz szükséges steril eszközöket, műszereket, anyagokat szállítja, tárolja. Járványügyi gyakorlatban speciális fertőtlenítő eljárásokat végez. Tudása alapján tisztában van a munkakörnyezetből adódó fizikai, kémiai, biológiai, ergonómiai, pszichoszociális kóroki tényezőkkel.

5. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerzhető szakképesítéshez szükséges képzési tartalom szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatti állása:

- 5.1 Szabadalmi vagy szerzői jogi oltalom alatt áll: -
 - 5.1.1 Az oltalom típusának megjelölése: -
 - 5.1.2 Nyilvántartó hatóság: -
 - 5.1.3 Azonosító vagy nyilvántartásba vételi száma: -

6. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti feltételek:

- 6.1 Iskolai előképzettség: érettségi végzettség
- 6.2 Szakmai előképzettség: nem szükséges
- 6.3 Egészségügyi alkalmassági követelmény: Az egészségügyi tevékenység végzéséhez szükséges egészségi alkalmasság vizsgálatáról és minősítéséről szóló 40/2004. (IV.26.) ESzCsM rendeletben foglaltak szerint az egészségügyi tevékenységre való alkalmasságot kizáró korlátozások figyelembevételével történik.
- 6.4 Szakmai gyakorlat területe és időtartama: 1 év munkavégzés központi sterilizálóban

7. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés elvégzéséhez szükséges foglalkozások minimális és maximális óraszám (Amennyiben a programkövetelmény modulszerű felépítésű, a minimális óraszám a modulonként meghatározott minimális, a maximális óraszám a modulonként meghatározott maximális óraszámok összege):

- 7.1 Minimális óraszám: 300 óra
- 7.2 Maximális óraszám: 330 óra

8. A szakmai követelmények leírása:

8.1 Nem modulszerű felépítés esetén:

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
1.	Alkalmazza az aszepszis szabályainak előírásait.	Ismeri az aszepszis szabályait.	Munkatársaitól elvárja, szükség esetén figyelmezteti és megköveteli az aszepszis szabályainak betartását.	Munkájában joga és kötelessége az aszepszis szabályainak betartása.
2.	Biztonsággal azonosítja az orvostechnikai eszközöket, gyártó által előírt szabályok szerint végzi az újra felhasználhatóság folyamatát.	Ismeri az orvostechnikai eszközök megnevezését és újra felhasználóvá tételének helyes menetét.	A legmagasabb gondossággal jár el.	Figyelembe veszi a szakma szabályait, az eszközök kezelésére vonatkozó különleges előírásokat.
3.	Alkalmazza a használt eszközök gyűjtésére vonatkozó szabályokat. Tájékoztatja a felhasználót a használt eszközök gyűjtésének szabályairól.	Ismeri a használt, kontaminált eszközök gyűjtésének szabályait.		A használt eszközök gyűjtésére vonatkozó szabályokat figyelembe véve készíti elő azokat tisztításra, fertőtlenítésre.
4.	Alkalmazza a használt, kontaminált orvostechnikai eszközök kezelésénél a munkavédelmi előírásokat.	Ismeri a használt, kontaminált orvostechnikai eszközök elkészítéséhez szükséges munkavédelmi előírásokat.	A munkavédelmi szempontból szükséges védő felszereléseket alkalmazza.	A munkafázisoknak megfelelő higiénés követelményi rendszernek eleget tesz.
5.	Biztonsággal elvégzi a kézi eszköz, tisztítását-fertőtlenítését.	Ismeri a kézi eszköz tisztítás-fertőtlenítés szabályait.	Egyértelmű, választható szavakat használ, munkatársaival és társszakmákkal való kommunikációban.	A fertőtlenítőszerre vonatkozóan a gyártó előírásait és a szakma szabályait figyelembe véve végzi el a tevékenységet.
6.	Alkalmazza az ultrahangos tisztítást és a nagy értékű műszer mosogatógépek programjait a tisztítandó és fertőtleníthető eszközök fajtájának megfelelően. Vezeti a nagy értékű	Ismeri a gépi ultrahangos tisztítást, nagy értékű műszer mosogatógépek és eszköz tisztítás és fertőtlenítés szabályait.		A gépi tisztításnál a szakma szabályait és a gépek kezelési útmutatóját figyelembe veszi. Szükség esetén szervizt hív.

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	mosogató-fertőtlenítő berendezésekhez szükséges dokumentumokat.			
7.	Ellenőrzi a tisztítás-fertőtlenítés hatásfokát.	Ismeri a használt, kontaminált orvostechnikai eszközök sterilizálás előtti előkészítését.	Megítélésé alapján, újra végzi a tisztítást és fertőtlenítést.	A szakma szabályainak betartásával a tevékenységet önállóan végzi.
8.	Tudja a prionnal szennyezett majd dekontaminált műtéti eszközöket alacsony hőfokú hidrogenperoxid sterilizálással kezeli.	Ismeri a prionnal szennyezett orvosi eszközök dekontaminálásának menetét.	Felhívja a felhasználók figyelmét a nagy rizikóval rendelkező műtéti eszközökre, azok tisztítás-fertőtlenítés-sterilizálás szabályaira.	Felméri a felelősségét a további veszélyekre, ha a prion dekontaminálást nem megfelelően végezte.
9.	Elvégzi az orvostechnikai eszközök, a gyártó által előírt ápolást, olajozást, karbantartást a megfelelő idő intervallumokban.	Ismeri a nagy értékű orvostechnikai eszközök sterilizálás előtti ápolását, olajozását, karbantartását.	Felhívja a felhasználó figyelmét az eszközök szükséges javítására, szervizelésére.	A nagy értékű orvosi eszköz előkészítésénél maradéktalanul figyelembe veszi a szakma szabályait és a gyártó előírásait.
10.	Elvégzi a sterilizálható eszközök, csomagok, műtéti tálcák válogatását a sterilizáláshoz, mely szerint alacsony vagy magas hőmérsékletű sterilizálást végez.	Ismeri a sterilizálható eszközök pontos anyagösszetételét.	Határozottan, aszszertív mondatokkal kommunikál a megrendelővel, a sürgős eseteket előnyben részesíti.	Maximális figyelemet fordít a betegbiztonságra és a gazdaságosságra.
11.	Képessége szerint pontosan betartja a gyártói útmutatót a sterilizálás felkészítési ideje alatt.	Ismeri a sebészeti, mikrosebészeti, fogászati, motorral rendelkező, MIC (minimál invazív) merev endoszkópok, flexibilis endoszkópok és tartozékai, elasztikus műszerek és lélegeztető rendszerek általános és speciális gyártó általi sterilizálási útmutatóját.	Orvostechnikai eszközök fejlődésével az új eszközök használatára nyitott, folyamatosan képzi önmagát és tudását munkatársaival megosztja.	Felméri felelősségét a műtéti sebferőtözés megelőzésében.

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
12.	Jogszámban és munkáltatója minőségügyi rendszerében előírtak szerint biológiai és kémiai indikátorokat alkalmaz.	Ismeri a jogszabályban előírt biológiai és kémiai indikátorokat.	Maximális pontossággal vezeti a biológiai és kémiai indikátorok használatát.	Felméri felelősségét a kémiai indikátorok eredmény leolvasásánál. Pontosan tudja a tolerábilis és a non tolerábilis határokat.
13.	A hőmérséklet szempontjából stabil anyagok esetében a gőz sterilizálást előnyben részesíti.	Magas hőmérsékletű sterilizáláskor (autokláv) a rakodókocsira (REK kocsi) a műteti tálcákat, asepta dobozokat, egyedi eszközöket behelyezi, az alkalmazott sterilizátor utasításait ismeri.	Pontosan ismeri és betartja az intézményben előírt szakmai indikátorokat a sterilizáló berendezések tekintetében. Megfelelő steril egység (SE) felett indít sterilizáló berendezést.	Sterilizáláshoz szükséges gőz minőségét figyeli, ellenőrzi. Nedveség mentes, száraz eszközöket ad ki a megrendelő számára.
14.	Kiválasztja és elvégzi az egészségügyi textíliák, sebészeti kötözőszerek csomagolását gőz sterilizáláshoz.	Ismeri az egészségügyi textíliák, sebészeti kötözőszerek gőz sterilizáláshoz alkalmazható csomagolási módjait és sterilizálását.	Munkavállalóként megfelelő személyi és szakmai tulajdonságokkal rendelkezik, tisztában van a szakmai feladataival.	A szakma szabályainak figyelembe vételével önállóan végzi az egészségügyi textíliák, sebészeti kötözőszerek csomagolását gőz sterilizáláshoz, majd sterilizálását.
15.	Kiválasztja a sterilizálendő rakomány csíra mentesítéséhez szükséges programot. Képességei szerint ismeri, hogy központi sterilizálóban hőlégmentesítő nem működtethető.	Ismeri a hőlégmentesítő végrehajtásának előírásait.		A szakma szabályainak figyelembe vételével elvégzi a hőlégmentesítőben a csíra mentesítést.
16.	Speciális csomagolással látja el, az alacsony hőfokú sterilizálást igénylő, hőérzékeny, összetett komponensű, gyártó által előírt eszközöket, műteti	Ismeri azokat az eszközöket, amelyek alacsony hőfokú sterilizálást igényelnek, ezek a hőérzékeny, összetett komponensű, gyártó által előírt	Gazdaságosságot és eszköz biztonságot előnyben részesíti.	Önállóan dönt és a megrendelőnek tanácsokat ad a nagyértékű kézi, orvosi berendezések sterilizálásáról.

	Készségek, képességek	Ismeretek	Elvárt viselkedésmódok, attitűdök	Önállóság és felelősség mértéke
	tálcákat, operációs optikákat, egyedi eszközöket a sterilizálás előtt.	eszközök, műtéti tálcák, operációs optikák, egyedi eszközök.		
17.	Alkalmazza az etilén-oxiddal, formaldehiddel, hidrogén-peroxiddal történő sterilizálást, melynek során a szellőztetés és munkavédelmi előírásokat betartja.	Ismeri az alacsony hőmérsékletű sterilizálás (etilén-oxid, formaldehid, hidrogén-peroxid) sterilizálás végrehajtásának menetét és munkavédelmi előírásait.	Képzi magát az új generációs alacsony hőfokú sterilizáló berendezések ismeretében.	A sterilizálás végrehajtása és a szellőztetés során az egyéni védőfelszerelések alkalmazását szigorúan betartja.
18.	Végrehajtja sterilizálás (magas és alacsony hőfok) után a munkatér kiürítését és ellenőrzi a sterilizált csomagokat, nedvesség állapotokat, csomagolás sérülését, indikátorok elszíneződését.	Ismeri a sterilizálás magas és alacsony hőfok végrehajtása után a munkatér kiürítésének előírásait.		A munkatér kiürítése és a csomagok ellenőrzése során szigorúan betartja a szakma szabályait és a munkavédelmi előírásokat. Ellenőrzéskor talált hiba esetén a sterilizálást önállóan újra végzi.
19.	Dokumentáció vezet a tisztításról, fertőtlenítésről, sterilizálásról. Jogszabályban, intézmény szintű minőségirányítási rendszerben rögzített nevét, monogramját használja a dokumentáció vezetésénél.	Ismeri a jogszabályban előírt dokumentációkat és munkáltatója által minőségügyi rendszerben található dokumentációt. Ismeri a későbbi dokumentáció vizsgálatainak menetét és a dokumentáció archíválását.	Dokumentációk vezetéskor olvasható, egyértelmű bejegyzéseket tesz. Rövidítések esetén csak a minőségügyi rendszerében előírt rövidítéseket használja.	Felméri a felelősséget a pontos dokumentáció vezetésben.

8.2 A szakmai képzés megszervezhető kizárólag távoktatásban: igen/nem

9. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés társadalmi-gazdasági hasznosíthatóságának bemutatása (munkaerő-piaci relevanciája):

Napjainkban az egészségügyi eszközök és anyagok fertőtlenítése és sterilizálása korszerű berendezések segítségével központi sterilizáló egységekben történik. A fertőtlenítést és sterilizálást végző szakemberek vegyi anyagokkal és berendezések kezelésével foglalkoznak. Ki-

emelkedő szerepük van a kórházi fertőzések megelőzésében, a sebek gyógyulásában a nagy értékű műszerek állagának megóvásában.

Jelenleg hiányszakma.

10. A képesítő vizsga megszervezéséhez szükséges feltételek és a képesítő vizsga vizsgatevékenységeinek részletes leírása:

10.1 A képesítő vizsgára bocsátás feltétele: az oktatási programban előírt elméleti és gyakorlati képzési tartalmak sikeres teljesítése.

A szakmai képzés követelményeinek igazolásáról a képző intézmény által kiállított tanúsítvány.

Egyéb feltételek:

10.2 Írásbeli vizsga

10.2.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Fertőtlenítés és sterilizálás elméleti alapjai

10.2.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

- Aszepszis, antiszepszis
- Mikrobiológia, Járványtan
- Műszerismeret-műszertan
- Surveillance
- Infekciókontroll
- Védőoltások
- Fertőző betegségek előfordulás
- Munkavédelem
- Környezetvédelem
- Fertőtlenítés
- Sterilizálás

10.2.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 60 perc

10.2.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 30 %

10.2.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai: -

10.2.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

10.3 Projektfeladat

10.3.1 A vizsgatevékenység megnevezése: Fertőtlenítés és sterilizálás gyakorlata

10.3.2 A vizsgatevékenység, vagy részeinek leírása:

- Nagy értékű orvostechikai eszköz átvétele, elhelyezése a mosogatógép munkaterében. Megfelelő program kiválasztása. STF test elhelyezése a mosogatótérben. Dokumentáció vezetése az eszköz mosogatásáról.

- Sebészeti típusú műtéti tálca összeállítása a dokumentáció alapján. A csomagolás ellátása kémiai indikátorokkal. Behelyezése a munkatérbe. A megfelelő program kiválasztása. A dokumentáció vezetése.
- A gőzsterilizáló berendezés ellenőrzése a program indítása előtt. Bowie Dick teszt elhelyezése a megfelelő csomagolásban, a munkatérben. A tesztprogram indítása, a dokumentáció vezetése.

10.3.3 A vizsgatevékenység végrehajtására rendelkezésre álló időtartam: 30 perc

10.3.4 A vizsgatevékenység aránya a teljes képesítő vizsgán belül: 70 %

10.3.5 A vizsgatevékenység értékelésének szempontjai:

- Aszepszis, antiszepszis betartása a vizsgafeladat végrehajtása során.
- Védőfelszerelés előírás szerinti alkalmazása a vizsgafeladat teljesítésekor.
- A megadott vizsgafeladatot biztonsággal, elméleti tudása és gyakorlati tapasztalata birtokában végi el.
- Legyen tisztába a vizsgafeladat teljesítése alkalmával vétett hiányosságok következményeivel.

10.3.6 A vizsgatevékenység akkor eredményes, ha a vizsgázó a megszerezhető összes pontszám legalább 50 %-át elérte.

10.4 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges személyi feltételek: a vizsgázó a gyakorlati feladat bemutatását a központi sterilizáló vezetőjének felügyelete mellett végzi.

10.5 A vizsgatevékenységek lebonyolításához szükséges tárgyi feltételek:

- átadós rendszerű műszermosogató gép,
- ultrahangos műszertisztító készülék,
- magasnyomású átfúvó pisztoly,
- magasnyomású vízpisztoly,
- átadós rendszerű szárító berendezés,
- átadós rendszerű gőzsterilizátor BOWIE-DICK és legalább MSZ EN 13060:2004+A1:2009 szabvánnyal rendelkező programmal,
- alacsony hőmérsékletű sterilizáló berendezés.

10.6 A vizsgatevékenységek alóli felmentések speciális esetei, módja, és feltételei: -

10.7 A képesítő vizsgán használható segédeszközökre és egyéb dokumentumokra vonatkozó részletes szabályok: A projekt feladat teljesítéséhez a 11.5 pont alatt felsorolt eszközök használhatók.

10.8 A vizsgatevékenységek megszervezésére, azok vizsgaidőpontjaira, a vizsgaidőszakokra vonatkozó sajátos feltételek: -

<p>11. A szakmai képzés megszervezéséhez kapcsolódó különös, egyedi, speciális feltételek</p>
--

Elméleti és gyakorlati képzési idő aránya: 40 % - 60 %